

System hospodářských opatření pro krizové stavy

System hospodářských opatření pro krizové stavy (dále jen „HOPKS“) je dle zákona č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, soubor organizačních, materiálních nebo finančních opatření, přijímaných orgány veřejné správy v souvislosti se zabezpečením nezbytných a mobilizačních dodávek výrobků, prací a služeb, bez nichž nelze zajistit překonání krizových stavů.

System HOPKS tvoří pět základních prvků:

1. **System nouzového hospodářství** je určen k zajištění nezbytných dodávek potřebných k pokrytí základních životních potřeb obyvatelstva, k podpoře činnosti hasičských záchranných sborů a k podpoře výkonu státní správy. Vychází z požadavku, aby zajištění potřebných věcných zdrojů probíhalo, pokud možno způsobem obvyklým v období mimo krizové situace. Prioritním zdrojem potřebných věcných zdrojů jsou věcné prostředky a služby ve vlastnictví podnikatelů, které mohou být za podmínek stanovených zákonem využity pro řešení krizových situací.
2. **System hospodářské mobilizace** je určen k zajištění potřebných věcných zdrojů pro ozbrojené síly a ozbrojené bezpečnostní sbory, jsou dodávány za stavu ohrožení státu a za válečného stavu od podnikatelské sféry v České republice.
3. **System státních hmotných rezerv** vytváří materiální zdroje nezbytné pro řešení krizových situací, které není možné zajistit u podnikatelů a za jejichž zajištění odpovídá stát. Státní hmotné rezervy vznikají na základě požadavků krizových plánů ústředních správních úřadů a je možné je rozčlenit na hmotné rezervy, pohotovostní zásoby, zásoby pro humanitární pomoc a mobilizační rezervy.
  - Hmotné rezervy tvoří strategické rezervy státu v oblasti nouzových zásob ropy a ropných produktů a zásob pro zajištění surovinové a potravinové bezpečnosti České republiky.
  - Pohotovostní zásoby a zásoby pro humanitární pomoc vytváří Správa státních hmotných rezerv v systému nouzového hospodářství.
  - Mobilizační rezervy zajišťují nezbytné požadavky v systému hospodářské mobilizace.
4. **Výstavba nezbytné infrastruktury** je pokryta ta část požadavků na materiální zdroje, která má infrastrukturní charakter.
5. **System regulačních opatření** je připraven jako krajní opatření systému HOPKS pro období, kdy dopady krizové situace znemožní normální tržní způsob výroby a distribuce zboží potřebného zejména pro pokrytí základních životních potřeb obyvatelstva na území postiženém krizovou situací.

Plán nezbytných dodávek

Jedná se o samostatnou část krizového plánu zpracovávanou správním úřadem v systému nouzové hospodářství.

Zpracovatelem plánu nezbytných dodávek (dále jen „PND“) jsou dle ustanovení § 6, 7, 8 zákona č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy, ve znění pozdějších předpisů obecní úřady obcí s rozšířenou působností (dále jen „OÚ ORP“), krajské úřady (dále jen „KrÚ“) a ústřední správní úřady (dále jen „ÚSÚ“).

Účelem zpracování PND je stanovení potřeby ND pro řešení jednotlivých krizových situací a nalezení vhodných zdrojů ve vlastnictví podnikatelských subjektů nebo nutnosti vytvoření odpovídajícího zdroje v systému státních hmotných rezerv nebo uhrazení nákladů na uchování výrobních schopností.

Ke zpracování PND využívají povinné správní úřady informační systém Argis. Postup zpracování a obsah PND je dán vyhláškou č. 498/2000 Sb., o plánování a provádění hospodářských opatření pro krizové stavy, ve znění pozdějších předpisů.

Podle ustanovení § 7 odst. 2 písm. a) zákona č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy, ve znění pozdějších předpisů KrÚ koordinuje zpracování PND ORP na svém území. Koordinační úloha KrÚ vyplývá z jemu stanovené povinnosti poskytovat odbornou a metodickou pomoc obcím (§ 67 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích) při výkonu přenesené působnosti v oblasti HOPKS.

KrÚ JMK v rámci zpracování PND JMK zejména:

- sjednocuje postupy v oblasti zpracování a aktualizací PND ORP včetně stanovení potřeb ND s ohledem na specifické podmínky kraje,
- stanovuje v lichém roce dvouletého plánovacího cyklu věcných zdrojů termíny zpracování či aktualizací PND ORP,
- zpracovává seznam ND ve prospěch celého kraje (např. ND k zajištění provozuschopnosti silnic), jako podklad pro plánování ND obecními úřady ORP,
- rozhoduje o rozsahu a způsobu zajištění ND, které OÚ ORP nemůže v rámci svého správního obvodu zabezpečit prostřednictvím dodavatelů ND,
- uplatňuje u věcně příslušného ÚSÚ požadavek na zajištění ND, kterou nemůže ve správním obvodu kraje zabezpečit pomocí DND.

K tomu je potřebné zdůraznit, že PND ORP je samostatná část krizového plánu ORP a jeho zpracovatel je dle zákona suverénním subjektem, který za údaje v něm uvedené plně odpovídá.

Všechny PND se skládají z těchto částí:

1. Seznam požadovaných nezbytných dodávek
2. Seznam dodavatelů nezbytných dodávek
3. Seznam nezajištěných nezbytných dodávek

V současné době mají všechny obce s rozšířenou působností zpracovány své PND a je zpracován PND kraje. Aktualizace uvedených PND probíhá 1 x ročně.

Celkem je zahrnuto do PND JMK po území JMK **1341 dodavatelů nezbytných dodávek** včetně jejich možností k dodání nezbytných dodávek.

Co se týká nezabezpečených ND za JMK byl KrÚ JMK vznesen požadavek na Ministerstvo vnitra, Ministerstvo dopravy, Ministerstvo průmyslu a obchodu a Ministerstvo zemědělství. Všechny požadavky na nezabezpečení ND byly uvedenými ministerstvy zabezpečeny buď dodavateli ND z jiných krajů nebo vytvořením pohotovostních zásob na jednotlivých ministerstvech.

Při řešení krizové situace jsou povinni všechny orgány krizového řízení postupovat v souladu s Metodikou pro vyžadování věcných zdrojů za krizových situací. Metodiku zpracovala Správa ve spolupráci s ústředními správními úřady a byla schválena usnesením vlády ČR ze dne 4. ledna 2012 č. 14.

Panel nestátních neziskových organizací Jihomoravského kraje

Pro potřeby Jihomoravského kraje dále působí Panel nestátních neziskových organizací Jihomoravského kraje (dále jen „Panel NNO JMK“). Panel NNO JMK je zřízen k zajištění efektivního řízení činnosti nestátních neziskových organizací při řešení následků mimořádných událostí a krizových situací koordinovaných velitelem zásahu složek integrovaného záchranného systému na území Jihomoravského kraje nebo při řešení situace Krizovým štábem Jihomoravského kraje při koordinaci hejtmánem Jihomoravského kraje.

Panel nestátních neziskových organizací Jihomoravského kraje se řídí statutem, 55/INA-VOK, schváleným Zastupitelstvem Jihomoravského kraje v roce 2011 (usnesení č.: 217/11/Z21).

Nástrojem efektivního řízení je přenos požadavků velitele zásahu složek integrovaného záchranného systému nebo Krizového štábu Jihomoravského kraje na nestátní neziskové organizace prostřednictvím jediného svého zástupce, a to koordinátora.

Hlavními úkoly Panelu nestátních neziskových organizací Jihomoravského kraje v rámci jednotného velení je zejména:

- vytvářet intervenční týmy;
- zajišťovat a provádět psychosociální pomoc;
- zabezpečovat zdravotnickou pomoc;
- zabezpečovat budování a provoz evakuačních zařízení;
- vytvářet logistické infrastruktury území pro zajištění:
  - humanitární pomoci obyvatelstvu na postiženém území;
  - náhradního zásobování obyvatelstva pitnou vodou a potravinami;
- zabezpečení materiální podpory zasaženým občanům i zasahujícím složkám integrovaného záchranného systému a spolupracujícím osobám:
  - zajištění potřebné techniky a materiálu;
  - zajištění volné ubytovací kapacity pro nouzové ubytování;
  - zabezpečení výpomoci obcím při zajištění nouzového přežití obyvatel;
  - příprava a výcvik složek Panelu.

V současné době je v Panelu nestátních neziskových organizací Jihomoravského kraje začleněno 16 organizací:

- 1) Český červený kříž – oblastní spolek Brno;
- 2) Český červený kříž – oblastní spolek Blansko;
- 3) Vodní záchranná služba Brno – město;

- 4) Vodní záchranná služba Českého červeného kříže Blansko;
- 5) Vodní záchranná služba Českého červeného kříže Brno – střed;
- 6) Vodní záchranná služba Českého červeného kříže Nové Mlýny;
- 7) Krajské Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska;
- 8) Moravská hasičská jednota;
- 9) Jihomoravská brigáda Svazu záchranných brigád kynologů České republiky;
- 10) Sirius, z.s.;
- 11) Horse Emergency;
- 12) Aktivní záloha Krajského vojenského velitelství;
- 13) AIDED, z.s.;
- 14) ADRA;
- 15) Člověk v tísni;
- 16) Armáda spásy.

Koordinátorkou Panelu nestátních neziskových organizací Jihomoravského kraje byla, na funkční období 1. ledna 2018 až 31. prosince 2020, zástupci členských organizací Panelu nestátních neziskových organizací Jihomoravského kraje zvolena ředitelka Českého červeného kříže – oblastního spolku Brno Ivana Holásková.

Zpracovala: Mgr. Aneta Valoušková

Odd. krizového řízení a obrany

Krajský úřad JMK